

NOTULEN

**Vergadering van 17 februari 2020, 15.00 - 18.30 uur,
en 18 februari 2020, 9.00 - 12.30 uur en 14.30 - 18.30 uur**

BRUSSEL

De vergadering wordt op maandag 17 februari 2020 om 15.11 uur geopend onder voorzitterschap van Maria Arena (voorzitter).

1. Aanneming van de agenda
DROI_OJ(2020)0217_1

De agenda wordt aangenomen in de volgorde zoals blijkt uit deze notulen.

2. Mededelingen van de voorzitter

De voorzitter deelt mee dat het Parlement tijdens de plenaire vergadering van 10-13 februari 2 spoedresoluties over „Guinee- Conakry, met name geweld tegen demonstranten” en „Kinderarbeid in mijnen op Madagaskar” heeft aangenomen.

De voorzitter deelt mee dat de voorstelling van de winnaar van de Sacharovprijs van 2017, Lorent Saleh, op 18 februari in het Europees Parlement zal plaatsvinden.

De voorzitter deelt ook mee aan de collega's die zullen deelnemen aan de DROI-delegatie naar de grens tussen de VS en Mexico, dat de constituerende vergadering plaatsvindt op 18 februari van 17: 15 tot 18: 15 uur.

Tot slot verwelkomt de voorzitter een nieuw volwaardig lid van de Subcommissie mensenrechten ten gevolge van de brexit: de heer Christian Sagartz (Oostenrijk) van de

PPE-fractie.

3. Goedkeuring van notulen van vergaderingen

- 2-3 december 2019

PV – PE644.894v01-00

De notulen worden goedgekeurd.

4. Presentatie van een studie: Biodiversiteit als mensenrecht en de gevolgen daarvan voor het externe optreden van de EU

Sprekers: de voorzitter, Elisa Morgera (professor Global Environmental Law, University of Strathclyde in Glasgow, Scotland), Isabel Wiseler-Lima, Hannah Neumann.

* * *

De vergadering wordt om 15.49 uur geschorst en om 16.00 uur hervat.

* * *

5. Gedachtewisseling met Yehuda Shaul, medeoprichter van Breaking the Silence

Sprekers: de voorzitter, Yehuda Shaul (medeoprichter van Breaking the Silence), Peter van Dalen, Hannah Neumann, Evin Incir, Nacho Sánchez Amor, Salima Yenbou, Lars Patrick Berg, Thomas Seiler (adjunct-afdelingshoofd, “Israël, bezette Palestijnse gebieden en Vredesproces in het Midden-Oosten”, EDEO).

6. Openbare hoorzitting: Eerbiediging van minderheden, overtuigingen en godsdiensten

Sprekers: de voorzitter, Erin Wilson (hoogleraar en vicedecaan Universiteit Groningen, Nederland), Muhammad Nuruddeen Lemu (directeur onderzoek en opleiding, Da’Wah Institute, Minna, Nigeria), Marcela Szymanski (hoofd EU-bureau en belangenbehartiging, “Aid to the Church in Need”), Peter van Dalen, Nacho Sánchez Amor, György Hölvényi, Salima Yenbou, Raphaël Warolin (desk officer, afdeling Mensenrechten, EDEO).

* * *

De vergadering wordt om 18.31 uur geschorst en op 18 februari 2020 om 9.12 uur hervat onder voorzitterschap van Maria Arena (voorzitter).

* * *

7. **Gedachtewisseling met de winnaars van de Sacharovprijs 2005 Bertha Bueno Fuente en Elena Larrinaga de Luis namens Dames in het Wit (“Damas de Blanco”) en de winnaar van de Sacharovprijs 2010 Guillermo Fariñas Hernández**

Sprekers: de voorzitter, Elena Larrinaga de Luis (winnaar van de Sacharovprijs 2005 namens Dames in het Wit - “Damas de Blanco”), Alejandro González Raga (uitvoerend directeur OCDH - Observatorio Cubano de Derechos Humanos), Heidy Villuendas Ortega (Ambassade van Cuba), Francois Roudie (adjunct-afdelingshoofd, “Mexico, Centraal-Amerika en Caribisch gebied”, EDEO).

* * *

De voorzitter geeft het woord aan Bernard Guetta voor een informatiepunt over een ontwerpverklaring over de situatie in Syrië.

* * *

8. **Gedachtewisseling over de mensenrechtensituatie in Turkije (met bijzondere aandacht voor de situatie van academici, advocaten, kunstenaars en journalisten)**

Sprekers: de voorzitter, Ishan Cibelik (lid van de Turkse muziekgroep Yorum), Sibylle Gioe (jurist bij de balie van Luik), Erol Önderoglu (correspondent van de mensenrechtenorganisatie verslaggevers zonder grenzen in Turkije en uitgever van Bianet) via webvergadering, Nevzat Uslu (voormalig decaan van de faculteit Geneeskunde, Sifa University), Sergey Lagodinsky, Nacho Sánchez Amor, Isabel Wiseler-Lima, María Soraya Rodríguez Ramos, Giorgos Georgiou, Loucas Fourlas, Peter van Dalen, Philippe Dam (hoofd belangenbehartiging voor Europa en Centraal-Azië, Human Rights Watch), Bernard Brunet (DG NEAR, Europese Commissie), Calin-Ionut Ungur (adjunct-afdelingshoofd, “Turkije”, EDEO).

Met gesloten deuren

9. **Gedachtewisseling over de stand van zaken met betrekking tot een nieuw wereldwijd stelsel van sancties voor mensenrechtenschendingen**

Sprekers: de voorzitter, David Geer (afdelingshoofd, Sanctiebeleid, EDEO), Cedric Ryngaert (professor internationaal publiekrecht en programma-leider van de masteropleiding internationaal publiekrecht aan de faculteit Rechten van de universiteit van Utrecht), Silvia Lavagnoli (mensenrechtenfunctionaris, Bureau van de Hoge Commissaris voor de rechten van de mens, Regionaal Bureau voor Europa), Tinatin Tsertsvadze (hoofd belangenbehartiging, International Partnership for Human Rights), Isabel Santos, Heidi Hautala, Nacho Sánchez Amor.

* * *

De vergadering wordt om 12.48 uur geschorst en om 14.43 uur hervat.

* * *

10. Openbare hoorzitting: Autoritarisme en de afnemende vrijheid van meningsuiting, persvrijheid en mensenrechtenactivisten (met casestudies betreffende China, Egypte en Rusland)

Sprekers: de voorzitter, Clément Nyaletsossi Voule (speciale rapporteur voor het recht op vrijheid van vreedzame vergadering en vereniging), Jianli Yang (stichter en voorzitter, Initiatives for China/Citizen Power) via webvergadering, Sarah Brooks (verbindingsfunctionaris in Brussel en mensenrechtenadvocaat bij de International Service for Human Rights - ISHR), Jussi Lassila (senior onderzoeker, Fins Instituut voor internationale aangelegenheden) via webvergadering, Galina Arapova (directeur en senior media jurist van de NGO Mass Media Defence Centre), spreker, Isabel Santos, Isabel Wiseler-Lima, Heidi Hautala, Ryszard Czarnecki, Salima Yenbou.

Met gesloten deuren

11. Constituerende vergadering voor het DROI-werkbezoek aan de Amerikaans-Mexicaanse grens, El Paso, Texas, en Washington DC, Verenigde Staten van Amerika

Sprekers: de voorzitter, Maja Urbanska (adjunct-afdelingshoofd, “Noord-, Midden- en Zuid-Amerika”, EDEO), Maroula Sfondyla (desk-assistente, “Noord-, Midden- en Zuid-Amerika”, EDEO), Isabel Wiseler-Lima, Tineke Strik.

* * *

12. Rondvraag

13. Volgende vergaderingen

- 18 maart 2020, 9.00 - 12.30 uur en 14.30 - 18.30 uur (Brussel)
- 19 maart 2020, 9.00 - 12.30 uur (Brussel)

* * *

De vergadering wordt om 17.50 uur gesloten.

* * *

**ПРИСЪСТВЕН ЛИСТ/LISTA DE ASISTENCIA/PREZENČNÍ LISTINA/DELTAGERLISTE/
ANWESENHEITSLISTE/ΚΟΗΛΟΛΙΓΑΤΕ ΝΙΜΕΚΙΡΙ/ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΑΡΟΝΤΩΝ/RECORD OF ATTENDANCE/
LISTE DE PRÉSENCE/POPIS NAZOČNÍH/ELENCO DI PRESENZA/APMEKLĒJUMU REĢISTRŠ/DALYVIŲ SAŖAŠAS/
JELENĒTI ĪV/REĢISTRU TA' ATTENDENZA/PRESENTIELIJST/LISTA OBECNOŠCI/LISTA DE PRESENÇAS/
LISTĂ DE PREZENȚĂ/PREZENČNÁ LISTINA/SEZNAM NAVZOČIH/LÄSNÄOLOLISTA/NÄRVAROLISTA**

Бюро/Mesa/Předsednictvo/Formandskabet/Vorstand/Juhatus/Προεδρείο/Bureau/Predsjedništvo/Ufficio di presidenza/Prezidijs/ Biuras/Elnökség/Prezydium/Birou/Predsednictvo/Predsedstvo/Puheenjohtajisto/Presidiet (*)
Maria Arena (P) (1,2), Hannah Neumann (2nd VP) (1,2).
Членове/Diputados/Poslanci/Medlemmer/Mitglieder/Parlamendiliikmed/Βουλευτές/Members/Députés/Zastupnici/Deputati/Deputāti/ Nariai/Képviselők/Membri/Leden/Posłowie/Deputados/Deputați/Jäsenet/Ledamöter
Lars Patrick Berg (1), Ryszard Czarnecki (2), Filip De Man (1,2), Bernard Guetta (1,2), Heidi Hautala (2), György Hölvényi (1), Karol Karski (2), Dietmar Köster (2), Leopoldo López Gil (1,2), Thierry Mariani (2), Isabel Santos (2), Nacho Sánchez Amor (1,2), Isabel Wiseler-Lima (1,2), Peter van Dalen (1,2).
Заместници/Suplentes/Náhradníci/Stedfortrædere/Stellvertreter/Asendusliikmed/Αναπληρωτές/Substitutes/Suppléants/Zamjenici/ Supplenti/Aizstājēji/Pavaduojantysnariai/Póttagok/Sostituti/Plaatsvervangers/Zastępcy/Membros suplentes/Supleanți/Náhradníci/ Namestniki/Varajäsenet/Suppleanter
Susanna Ceccardi (1), Stelios Kypouropoulos (1,2), Jaak Madison (2), Gheorghe-Vlad Nistor (2), María Soraya Rodríguez Ramos (2), Tineke Strik (2), Bettina Vollath (2), Salima Yenbou (1,2), Ivan Štefanec (2)

209 (7)
216 (3)
Reinhard Bütikofer (2) (item 8), Engin Eroglu (2) (item 8), Loucas Furlas (2) (item 8), Giorgos Georgiou (2) (item 8), Evin Incir (1) (item 5), Sergey Lagodinsky (2) (item 8), Annalisa Tardino (2) (item 10)
56 (8) (Точка от дневния ред/Punto del orden del día/Bod pořadu jednání (OJ)/Punkt på dagsordenen/Tagesordnungspunkt/ Päevakorra punkt/Σημείο της ημερήσιας διάταξης/Agenda item/Point OJ/Točka dnevnog reda/Punto all'ordine del giorno/Darba kārtības punkts/Darbotvarkes punktas/Napirendi pont/Punt Agenda/Agendapunt/Punkt porządku dziennego/Ponto OD/Punct de pe ordinea de zi/Bod programu schůzde/Točka UL/Esityslistan kohta/Punkt på föredragningslistan)

Присъствал на/Presente el/Přítomný dne/Til stede den/Anwesend am/Viibis(id) kohal/Παρόν στις/Present on/Présent le/Nazočni
dana/Presente il/Piedalījās/ Dalyvauja/Jelen volt/Prezenti fi/Aanwezig op/Obecny dnia/Presente em/Prezent/Přítomný dňa/Navzoči
dne/Läsnä/Närvarande den:

- (1) 17.2.2020
(2) 18.2.2020

Наблюдатели/Observadores/Pozorovatelé/Observatorer/Beobachter/Vaatlejad/Παρατηρητές/Observers/Observateurs/Promatrači/Osservatori/Novērotāji/Stebētāji/Megfigyelők/Osservatori/Waarnemers/Observatorzy/Observadores/Observatori/Pozorovatelia/Orazovalci/Tarkkailijat/Observatörer

По покана на председателя/Por invitación del presidente/Na pozvání předsedy/Efter indbydelse fra formanden/Auf Einladung des Vorsitzenden/Esimehe kutsel/Με πρόσκληση του Προέδρου/At the invitation of the Chair/Sur l'invitation du président/ Na poziv predsjednika/Su invito del presidente/Pëc priekšsēdētāja uzaicinājuma/Pirmininkui pakvietus/Az elnök meghívására/ Fuq stedina tač-'Chairman'/Op uitnodiging van de voorzitter/Na zaproszenie Przewodniczącego/A convite do Presidente/La invitația președintelui/ Na pozvanie predsedu/Na povabilo predsednika/Puheenjohtajan kutsusta/På ordförandens inbjudan

Elisa Morgera (Professor of Global Environmental Law at the University of Strathclyde in Glasgow, Scotland) – Item 4

Yehuda Shaul (co-founder of Breaking the Silence) – Item 5

Erin Wilson (Associate Professor and Vice-Dean at the University of Groningen in the Netherlands), Muhammad Nuruddeen Lemu (Director of Research and Training at the Da'Wah Institute in Minna in Nigeria), Marcela Szymanski (Head of the EU office and Advocacy, 'Aid to the Church in Need') – Item 6

Elena Larrinaga de Luis (2005 Sakharov Prize laureate on behalf of the Ladies in White - "Damas de Blanco"), Alejandro González Raga (Executive Director of the OCDH - Observatorio Cubano de Derechos Humanos) – Item 7

Ishan Cibelik (Member of the Turkish music group Yorum), Sibylle Gioe (lawyer at the Liège bar), Erol Önderoglu (correspondent of the human rights organisation Reporters Without Borders in Turkey and the Editor of Bianet), Nevzat Uslu (former Dean of the Faculty of Medicine at Sifa University), Philippe Dam (Advocacy Director for Europe and Central Asia, Human Rights Watch) – Item 8

Cedric Ryngaert (Professor of public international law and programme leader of the master public international law at the School of Law of the University of Utrecht), Silvia Lavagnoli (Human Rights Officer, Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights, Regional Office for Europe), Tinatin Tsertsvadze (Advocacy Director, International Partnership for Human Rights) – Item 9

Clément Nyaletsossi Voule (United Nations Special Rapporteur on Rights to Freedom of Peaceful Assembly and of Association), Jianli Yang (Founder and President, Initiatives for China/Citizen Power), Sarah Brooks (Brussels Liaison officer and Human Rights Advocate at the International Service for Human Rights - ISHR), Jussi Lassila (Senior Research Fellow, Finnish Institute for international Affairs), Galina Arapova (Director and senior media lawyer of the NGO Mass Media Defence Centre) – Item 10

Съвет/Consejo/Rada/Rådet/Rat/Nöukogu/Συμβούλιο/Council/Conseil/Vijeće/Consiglio/Padome/Taryba/Tanács/Kunsill/Raad/Conselho/Consiliu/Svet/Neuvosto/Rådet (*)

Комисия/Comisión/Komise/Kommissionen/Kommission/Komisjon/Επιτροπή/Commission/Komisija/Commissione/Bizottság/Kummissjoni/Commissie/Komisja/Comissão/Comisie/Komisja/Komissio/Kommissionen (*)

Item 8: Bernard Brunet (DG NEAR)

Други институции и органи/Otras instituciones y organismos/Ostatní orgány a instituce/Andre institutioner og organer/Andere Organe und Einrichtungen/Muud institutsioonid ja organid/Λοιπά θεσμικά όργανα και οργανισμοί/Other institutions and bodies/Autres institutions et organes/Druge institucije i tijela/Altre istituzioni e altri organi/Citas iestādes un struktūras/Kitos institucijos ir įstaigos/Más intézmények és szervek/Istutuzjonijiet u korpi ohra/Andere instellingen en organen/Inne instytucje i organy/Outras instituições e outros órgãos/Alte instituții și organe/Iné inštitúcie a orgány/Muut toimielimet ja elimet/Andra institutioner och organ

EEAS	<p>Item 5: Thomas Seiler (Deputy Head of Division, “Israel – occupied Palestinian territory and Middle East peace process”)</p> <p>Item 6: Raphaël Warolin (Desk Officer, Division for Human Rights)</p> <p>Item 7: Francois Roudie (Deputy Head of division, “Mexico, Central America, Caribbean”)</p> <p>Item 8: Calin-Ionut Ungur (Deputy Head of Division, “Turkey”)</p> <p>Item 9: David Geer (Head of Division, Sanctions Policy)</p> <p>Item 11: Maja Urbanska (Deputy Head of Division, “Americas”, EEAS), Maroula Sfondyla (Desk assistant, “Americas”)</p>
------	--

<p>Други учасници/Otros participantes/Ostatní účastníci/Endvidere deltog/Andere Teilnehmer/Muud osalejad/Επίσης παρόντες/Other participants/Autres participants/Drugi sudionici/Altri partecipanti/Citi klātesošie/Kiti dalyviai/Más résztvevők/Partecipanti oħra/Andere aanwezigen/Inni uczestnicy/Outros participantes/Alți participanți/Iní účastníci/Drugi udeleženci/Muut osallistujat/Övriga deltagare</p>	
<p>Heidy Villuendas Ortega (Embassy of Cuba)</p>	

<p>Секретариат на политическите групи/Secretaría de los Grupos políticos/Sekretariát politických skupin/Gruppenes sekretariat/Sekretariat der Fraktionen/Fraktsioonide sekretariaat/Γραμματεία των Πολιτικών Ομάδων/Secretariats of political groups/Secrétariat des groupes politiques/Tajništva klubova zastupnika/Segreteria gruppi politici/Politiske grupe sekretariāts/Frakciju sekretoriai/Képviseletcsoportok titkársága/Segretarjat gruppi polițici/Fractiesecretariaten/Sekretariat Grup Politycznych/Secretariado dos grupos políticos/Secretariate grupuri politice/Sekretariát politických skupin/Sekretariat političnih skupin/Poliitisten ryhmien sihteeristöt/De politiska grupernas sekretariat</p>	
PPE	Virostkova
S&D	Bataille, Siil
Renew	Munoa Salaverria
ID	Mazzotti, Roos
Verts/ALE	Fisera
ECR	Hesse
GUE/NGL	Rodriguez Forrest, Vicente Moreno
NI	

<p>Кабинет на председателя/Gabinete del Presidente/Kancelář předsedy/Formandens Kabinet/Kabinett des Prääsidenten/Presidendi kantselei/Γραφείο του Προέδρου/President's Office/Cabinet du Président/Ured predsednika/Gabinetto del Presidente/Priekšsēdētāja kabinets/Pirmininko kabinetas/Elnöki hivatal/Kabinett tal-President/Kabinet van de Voorzitter/Gabinet Przewodniczącego/Gabinete do Presidente/Cabinet Președinte/Kancelária predsedu/Urad predsednika/Puhemiehen kabinetti/Talmannens kansli</p>	
<p>Кабинет на генералния секретар/Gabinete del Secretario General/Kancelář generálního tajemníka/Generalsekretærens Kabinet/Kabinett des Generalsekretärs/Peasekretäri büroo/Γραφείο του Γενικού Γραμματέα/Secretary-General's Office/Cabinet du Secrétaire général/Ured glavnog tajnika/Gabinetto del Segretario generale/Generalsekretära kabinets/Generalinio sekretoriaus kabinetas/Főtitkári hivatal/Kabinett tas-Segretarju Generali/Kabinet van de secretaris-generaal/Gabinet Sekretarza Generalnego/Gabinete do Secretário-Geral/Cabinet Secretar General/Kancelária generálneho tajomníka/Urad generalnega sekretarja/Pääsihteerin kabinetti/Generalsekreterarens kansli</p>	

Генерална дирекция/Dirección General/Generální ředitelství/Generaldirektorat/Generaldirektion/Peadirektoraat/Γενική Διεύθυνση/ Directorate-General/Direction générale/Glavna uprava/Direzione generale/Generāldirektorāts/Generalinis direktoratas/Főigazgatóság/ Direttorat Ġenerali/Direktoraten-generaal/Dyrekcja Generalna/Direcção-Geral/Direcții Generale/Generálne riaditeľstvo/Generalni direktorat/Pääosasto/Generaldirektorat	
DG PRES DG IPOL DG EXPO DG EPRS DG COMM DG PERS DG INLO DG TRAD DG LINC DG FINS DG ITEC DG SAFE	Lerch, Rakstelyte, Voget Almqvist

Правна служба/Servicio Jurídico/Právní služba/Juridisk Tjeneste/Juristischer Dienst/Öigusteenistus/Νομική Υπηρεσία/Legal Service/ Service juridique/Pravna služba/Servizio giuridico/Juridiskais dienests/Teisės tarnyba/Jogi szolgálat/Servizz legali/Juridische Dienst/ Wydział prawny/Serviço Jurídico/Serviciu Juridic/Právny servis/Oikeudellinen yksikkö/Rättstjänsten	
Секретариат на комисията/Secretaría de la comisión/Sekretariát výboru/Udvalgssekretariatet/Ausschusssekretariat/Komisjoni sekretariaat/Γραμματεία της επιτροπής/Committee secretariat/Secrétariat de la commission/Tajništvo odbora/Segreteria della commissione/Komitejas sekretariāts/Komiteto sekretoriatas/A bizottság titkársága/Sekretarjat tal-kumitat/Commissiesecretariaat/ Sekretariat komisji/Sekretariado da comissão/Sekretariat comisie/Sekretariat odbora/Valiokunnan sihteeristö/Utskottssekretariatet	
Rieu, Chikhi, Csaazi, Franceschinis, Maissonny, Waleign	
Сътрудник/Asistente/Asistent/Assistent/Assistenz/Βοηθός/Assistant/Assistente/Palīgs/Padējējas/Asszisztens/Asistent/Pomočnik/ Avustaja/Assistenten	
Gösling-Wilcke	

- * (P) = Председател/Presidente/Předseda/Formand/Vorsitzender/Esimees/Πρόεδρος/Chair/Président/Predsjednik/Priekšsēdētājs/
 Pirmininkas/Elnök/Chairman/Voorzitter/Przewodniczący/Preşedinte/Predseda/Predsednik/Puheenjohtaja/Ordförande
- (VP) = Заместник-председател/Vicepresidente/Místopředseda/Næstformand/Stellvertretender Vorsitzender/Aseesimees/Αντιπρόεδρος/
 Vice-Chair/Potpredsjednik/Vice-Président/Potpredsjednik/Priekšsēdētāja vietnieks/Pirmininko pavaduotojas/Aelnök/ Vīci
 'Chairman'/Ondervoorzitter/Wiceprzewodniczący/Vice-Présidente/Vicepreşedinte/Podpredseda/Podpredsednik/
 Varapuheenjohtaja/Vice ordförande
- (M) = Член/Miembro/Člen/Medlem./Mitglied/Parlamendiliige/Βουλευτής/Member/Membre/Član/Membro/Deputāts/Narys/Képviselő/
 Membru/Lid/Członek/Membro/Membru/Člen/Poslanec/Jäsen/Ledamot
- (F) = Длъжностно лице/Funcionario/Úředník/Tjenestemand/Beamter/Ametnik/Υπάλληλος/Official/Fonctionnaire/Dužnosnik/
 Funzionario/Ierēdnis/Pareigūnas/Tisztviselő/Ufficjal/Ambtenaar/UrządNIK/Funcionário/Funcionar/Úradník/Urädnik/Virkamies/
 Tjänsteman